

Grupa od deset zemalja EU, predvođena Francuskom, zatražila je od Evropske komisije da prizna nuklearnu energiju kao niskougljenični izvor energije

Grupa od deset zemalja EU, predvođena Francuskom, zatražila je od Evropske komisije da prizna nuklearnu energiju kao niskougljenični izvor energije koji bi trebao biti deo višedecenijske tranzicije bloka ka klimatskoj neutralnosti.

Iskorištavajući evropski energetska kriza koji je u toku, zemlje zagovaraju nuklearnu energiju kao "ključni pristupačan, stabilan i nezavisan izvor energije" koji bi mogao zaštititi potrošače u EU od "izloženosti promjenljivosti cena".

Pismo, koje je pokrenula Francuska, poslato je Komisiji sa potpisom devet drugih zemalja EU, od kojih se većina već smatra nuklearnom kao deo svog nacionalnog energetskog miksa: Bugarska, Hrvatska, Češka, Finska, Mađarska, Poljska, Slovačka, Slovenija i Rumunija. Nuklearne elektrane proizvode više od 26% električne energije proizvedene u Evropskoj uniji.

"Rast cena energije takođe je pokazao koliko je važno smanjiti našu energetska zavisnost od trećih zemalja što je brže moguće", kaže se u pismu, kako vidi Euronews.

Preko 90% prirodnog gasa u EU dolazi od stranih uvoznika, a Rusija je glavni proizvođač.

Ova velika zavisnost pripisivana je kao jedan od glavnih faktora iza rasta cena energije.

"Napetosti u snabdevanju biće sve učestalije i nemamo izbora nego da diverzifikujemo svoju ponudu. Treba da obratimo pažnju da ne povećamo svoju zavisnost od uvoza energije iz Evrope".

Potpisnici pozivaju Komisiju da uključi nuklearnu energiju u zelenu taksonomiju EU, tehnički vodič koji pomaže vladama i investitorima da identifikuju koji projekti poštuju Pariški sporazum, a koji krše njegove klimatske ciljeve.

Aktivnosti koje potpadaju pod taksonomiju moraju dati "značajan doprinos" barem jednom ekološkom cilju klimatske politike EU, a da se pritom izbjegne značajna šteta za bilo koji drugi. Štaviše, projekti usklađeni sa taksonomijom moraju biti u skladu sa minimalnim skupom socijalnih mera zaštite.

Komisija je već svrstala veliki katalog sektora u vodič, poput solarne energije, geotermalne energije, vodonika, vetra, hidroenergije i bioenergije. Ali, kada je Brisel u aprilu uveo taksonomiju, jedan sektor je bio uočljiv zbog odsustva: nuklearna energija.

Uprkos hitnosti u borbi protiv klimatskih promena, države članice još uvek ne mogu postići konsenzus o tome da li nuklearna energija predstavlja zeleni ili prljavi izvor energije.

Komisija je odložila ključnu odluku kako bi se zemljama omogućilo da završe raspravu.

S jedne strane, Nemačka, koja planira da zatvori sve svoje reaktore do 2022. godine, predvodi antinuklearni cilj zajedno sa Austrijom, Danskom, Luksemburgom i Španijom.

"Zabrinuti smo da bi uključivanje nuklearne energije u taksonomiju trajno narušilo njen integritet, kredibilitet, a samim tim i korisnost", napisali su u julu.

Grupa od deset zemalja EU, predvođena Francuskom, zatražila je od Evropske komisije da prizna nuklearnu energiju kao niskougljenični izvor energije

S druge strane, Francuska, koja preko 70% svoje električne energije dobija iz nuklearnih stanica, bori se da označi nuklearno kao održivo prema taksonomiji. Kao što je prikazano u novom pismu, Pariz ima podršku nekoliko istočnih država, koje su već namenile milione za nuklearne projekte.

“Iako obnovljivi izvori energije igraju ključnu ulogu u našoj energetskej tranziciji, oni ne mogu proizvesti dovoljno električne energije sa niskim sadržajem ugljika da zadovolje naše potrebe, na dovoljnom i stalnom nivou”, kaže se u pismu, opisujući nuklearnu energiju kao “sigurnu i inovativnu” sektor sa potencijalom za održavanje milion visokokvalifikovanih poslova “u bliskoj budućnosti”.

Izveštaj istraživačke jedinice Komisije objavljen ranije ove godine ukazuje da bi Brisel na kraju mogao stati na stranu pro-nuklearnog tima. U dokumentu se kaže da su emisije gasova staklene bašte iz nuklearnih elektrana “uporedne” sa onima koje ispuštaju hidroenergija i vetar, procenu su podelili Međunarodna agencija za energiju (IEA) i Ministarstvo energetike Sjedinjenih Država.

Kritičari, međutim, tvrde da je nastali radioaktivni otpad štetan po zdravlje ljudi i životnu sredinu. “Nuklearna energija je neverovatno skupa, opasna i sporo se gradi”, kaže Greenpeace. Kršitelji su zabrinuti zbog potencijalno katastrofalnih nuklearnih nesreća, sličnih onima u Černobilju 1986. ili Fukušimi 2011., koje su još uvijek duboko ukorijenjene u kolektivnoj mašti.

Rasprava ne pokazuje znake ranog rešavanja. Komisija kaže da se odluka u vezi s nuklearnom energijom očekuje pre kraja godine, iako bi se, s obzirom na duboka neslaganja, mogla prelići i na sledeću godinu. U januaru će Francuska preuzeti rotirajuće predsedavanje Savetom, dajući Parizu privilegovani položaj da utiče na dnevni red Brisela.

U međuvremenu, institucije EU započele su pregovore oko programa Fit For 55, masovnog zakonodavnog paketa koji je dizajniran da smanji emisije bloka za najmanje 55% do kraja decenije. Fit For 55 se smatra jednim od najradikalnijih i dalekosežnih predloga u istoriji EU.

Zajedno, deset potpisnika pisma moglo bi da formira blokirajuću većinu u Savetu sprečavajući svoje kolege da dostignu neophodni prag od 65% ukupnog stanovništva EU.

Izvor: euronews.com